

HOE BURGERS KIEZEN VOOR NATUUR EN WAAROM DE POLITIEK HEN MOET VOLGEN

Publieke opinie over jacht kantelt, de jachtlobby vecht terug

Stéphanie Palsma van Voorthuizen

De publieke opinie kantelt, maar de jachtlobby is beter georganiseerd dan ooit. In dit artikel een overzicht van de verschillende manieren waarop de jagers in Europa de burgers willen laten geloven dat de steun voor hun activiteiten in de natuur allesbehalve afbrokkelt.

Nederland: een wolf in de rechtszaal

Op 2 oktober 2025 zet de voorzieningenrechter in Arnhem een streep door de vergunning van de provincie Gelderland om de wolf GW4003m – gegeven naam “Javier” – bij Voorthuizen af te schieten. De rechtbank oordeelt dat de provincie onvoldoende heeft aangetoond dat doden noodzakelijk is, dat alternatieve maatregelen niet zijn uitgeput en dat de staat van instandhouding van de Nederlandse wolvenpopulatie niet goed is onderzocht.¹⁾

Die uitspraak komt er na een verzoek van onder meer De Faunabescherming om het besluit te schorsen. De rechter wijst er fijntjes op dat preventieve middelen – zoals beter rasterwerk of flapperlinten – onvoldoende zijn geprobeerd en dat er bovendien een reëel risico bestaat dat de “verkeerde” wolf wordt gedood. Dit is geen incident op de Veluwe heide, maar een symptoom van een Europese verschuiving: aan de ene kant burgers

en organisaties die dieren en biodiversiteit beter beschermd willen zien; aan de andere kant een machtige jacht- en landbouwlobby die juist méér ruimte eist voor afschot.

Om te begrijpen hoe groot die spanning is, loont het om over de grenzen te kijken.

Duitsland: minder pro-jacht op het platteland dan de lobby doet vermoeden

In Duitsland wordt de jager nog vaak voorgesteld als “voogd van het wild”. De Deutscher Jagdverband wijst graag op een door de sector gefinancierde YouGov-peiling uit 2023/2024, waaruit zou blijken dat een meerderheid van Europeanen jacht in het algemeen accepteert en dat 77% jacht op zogeheten “trofeeën” (het bewaren van lichaamsdelen) accepteert of er neutraal tegenover staat.²⁾

Maar recente onafhankelijke onderzoeken schetsen een heel ander beeld onder de mensen die

Bescherming van de wolf vindt brede steun op het Duitse platteland

Bijna 40% van de Duitsers geeft aan in het jachtseizoen niet meer naar buiten te gaan omdat men zich onveilig voelt.

dagelijks met jacht te maken hebben: bewoners van plattlandsgebieden.

In november 2023 liet een groot onderzoek van het bureau Savanta, in opdracht van Eurogroup for Animals, Humane Society International/ Europe en diverse nationale dierenbelangenorganisaties, 10.000 inwoners van rurale gebieden in tien EU-landen bevragen over jacht en grote roofdieren. Het rapport, gepubliceerd in mei 2024 als “Hunting Survey Report”, laat zien dat:³⁾

- 67% van de respondenten bescherming van biodiversiteit en dierenwelzijn belangrijker vindt dan het in stand houden van jachttradities;
- 75% een verbod wil op jachtmethoden die vermijdbaar lijden veroorzaken (zoals ondergrondse jacht met honden of lijnstokvangst);
- slechts 12% aangeeft zich goed vertegenwoordigd te voelen door jacht-belangenorganisaties;
- 39% aangeeft in het jachtseizoen soms helemaal niet meer naar buiten te gaan, simpelweg omdat men zich onveilig voelt.

Voor Duitsland levert dat een opvallende contradictie op: terwijl de sector publiekelijk schermt met hoge acceptatiecijfers, laat hetzelfde typen

onderzoek – gericht op mensen in jachtgebieden – zien dat grote meerderheden juist striktere regels en minder jacht willen.⁴⁾

Die spanning wordt nog scherper in het wolven-debat. In 2023 publiceerde Eurogroup for Animals samen met Duitse partners een aparte survey over grote roofdieren, waaruit blijkt dat ook in Duitse plattlandsregio's brede steun bestaat voor bescherming van wolven, mits er goed wordt geïnvesteerd in preventie en compensatie.⁵⁾

Toch positioneert Duitsland zich in 2024 en 2025 in Brussel en Straatsburg meerdere keren aan de kant van landen die de beschermde status van de wolf willen verlagen. In september 2024 stemt een meerderheid van EU-lidstaten – mede dankzij een koerswijziging van Duitsland – in met het voorstel om de wolf binnen de Bern-conventie te verplaatsen van bijlage II (“strik beschermd”) naar bijlage III (“beschermd”), waarmee de drempel voor afschot zakt.⁶⁾

Conclusie: in Duitsland schuift de maatschappelijke opinie onder plattlandsbewoners richting meer bescherming en minder jacht, terwijl de politieke lijn – onder druk van lobby's – juist meer ruimte voor afschot creëert.

Schotland: bijna een vijfde van het land ingericht als jachtfabriek

Als ergens zichtbaar wordt hoe diep jacht verankerd is in landgebruik, dan is het Schotland. De Revive-coalitie, een samenwerkingsverband van vijf Schotse natuur- en dierenbelangenorganisaties, becijfert in haar “Revive Manifesto” (2021) dat tussen de 12 en 18 procent van het Schotse landoppervlak wordt beheerd als “grouse moor” – intensief beheerd land voor de jacht op één soort: de rode korhoen.⁷⁾

Op die moors horen branden, grootschalige roofdierbestrijding en het verwijderen van bomen en struiken tot de standaardpraktijk. Het rapport “Calculating Cruelty”, in 2020 in opdracht van Revive uitgevoerd door League Against Cruel Sports Scotland, schat dat er jaarlijks tussen de 120.000 en 260.000 vossen, wezels, hermelijnen en zelfs niet-doelsoorten zoals egels worden gedood in vallen en kooien op Schotse grouse-moors.⁸⁾

Jachtbelangen in Schotland zijn verweven met landbezit en politieke macht

De jachtsector wijst graag op de economische bijdrage van schieten en stalking. Een studie in opdracht van Scottish Land & Estates en schiet-sportorganisaties komt tot duizenden banen en honderden miljoenen ponden aan economische

waarde.⁹⁾ Andere onderzoeken zetten daar vraagtekens bij. Zo wijst Revive op een rapport waarin juist landgoederen – inclusief jachtbedrijven – 57% van het rurale land bezitten, maar slechts

rond de 2% bijdragen aan de totale economie.¹⁰⁾ Daartegenover staat een groeiende beweging van landherstel en rewilding, vaak gesteund door dezelfde wetenschap, die ook het klimaatbeleid voedt. NatureScot, de Schotse natuurbeschermingsdienst, publiceert case-studies waaruit blijkt dat omschakeling naar bosherstel, veenland-reparatie en natuurtoerisme zowel ecologisch als economisch rendement kan opleveren – mét minder dierenleed.¹¹⁾

Ook hier is de rode draad: het publiek en onafhankelijke onderzoekers laten zien dat het anders kan, maar de jachtbelangen zijn verweven met landbezit, politieke macht en een diepgeworteld cultureel verhaal over “sport” en “traditie”.

Frankrijk: de traditionele jacht verliest bij de rechter, nog niet altijd in de politiek

Frankrijk kent misschien wel de sterkste jachtcultuur van West-Europa. Toch is juist hier de spanning tussen traditie en Europees recht scherp zichtbaar.

In juni 2021 deed de Franse Conseil d'État, de hoogste bestuursrechter, een cruciale uitspraak over de zogeheten chasse à la glu, de lijmstokjacht, op bijvoorbeeld lijsters en merels. Op basis van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de EU oordeelde de raad dat de Franse uitzonderingen op de Europese Vogelrichtlijn (Richtlijn 2009/147/EG) niet langer houdbaar waren: lijmvallen zijn niet selectief en veroorzaken ernstige schade aan gevangen vogels, en zijn daarom verboden.¹²⁾

Jachtorganisaties in Schotland wijzen ten onrechte graag op de economische waarde van schieten. Op de foto een demonstratie van oude vuurwapens bij Glencoe, Schotland. Foto's Gerard Ellenbroek

Terwijl de jachtlobby in Frankrijk zich presenteert als spreekbuis van de plattelandsbewoner, laten opiniepeilingen het tegenovergestelde zien.

89% van de Fransen ziet jacht als een veiligheidsprobleem voor recreanten maar toch....

Die uitspraak betekende een slag voor de jachtlobby, die lijmschotjacht verdedigde als “cultureel erfgoed”. Tegelijkertijd bleef de politieke druk groot. In de jaren ervoor en erna werden via ministeriële besluiten herhaaldelijk andere “traditionele” vangmethoden toegestaan, waarbij telkens rechterlijke procedures van NGO’s nodig waren om die weer onderuit te halen.¹³⁾ Parallel hieraan verschuift ook de publieke opinie. In oktober 2023 publiceerde Ipsos, in opdracht van de Franse dierenrechtenorganisatie One Voice, de vierde meting van het onderzoek “L’opinion des Français à l’égard de la chasse”. Daaruit blijkt dat:¹⁴⁾

- 53% van de Fransen zich inmiddels tegen jacht in het algemeen uitspreekt: het hoogste niveau sinds de metingen begonnen
- voor het eerst een meerderheid van mensen op het platteland tegen jacht is
- 89% jacht ziet als een veiligheidsprobleem voor recreanten
- grote meerderheden voorstander zijn van jachtvrije dagen, met name op zondagen

Met andere woorden: terwijl de jachtlobby zich nog steeds presenteert als spreekbuis van de “gewone plattelandsbewoner”, laten representatieve opiniepeilingen het tegenovergestelde zien.

Steeds meer Fransen keren zich tegen jacht

Frankrijk laat daarmee glashelder zien hoe de strijd om jacht tegenwoordig vooral een strijd is om wet en beeldvorming.

De ene helft speelt zich af in de rechtszaal, de andere helft om de publieke opinie. De jachtsector probeert hier actief tegenwicht te bieden met haar eigen, positiever gekleurde peilingen en campagnes.¹⁵⁾

Brussel, Straatsburg en Bern: de wolf als test voor de hele natuurbescherming

Op Europees niveau komt alles samen in het dossier wolf.

De wolf werd onder de Habitatrichtlijn jarenlang als “strikt beschermd” aangemerkt. Dankzij die status is volgens een analyse van de Europese

Commissie in 2023 de populatie in de EU gegroeid tot naar schatting 19.000 dieren (exclusief Rusland en Belarus).¹⁶⁾ Echter onder druk van landbouw- en jachtbelangen diende de Europese Commissie op 20

december 2023 een voorstel in om de juridische status van de wolf onder de Bern-conventie te verlagen: van streng beschermd (Appendix II) naar beschermd (Appendix III).¹⁷⁾ In september 2024 stemde een meerderheid van de lidstaten daar op het niveau van de Raad mee in, ondanks felle kri-

tiek van ruim 300 NGO's en het Large Carnivore Initiative for Europe.¹⁸⁾ In mei 2025 stemde ook het Europees Parlement in met het verlagen van de bescherming van de wolf. Dat maakte de weg vrij voor ruimere afschotmogelijkheden in de hele EU.¹⁹⁾ Opnieuw staat daar een heel andere werkelijkheid naast: dezelfde Savanta-enquête onder 10.000 plattelandsbewoners. Daaruit blijkt dat 68% vindt dat wolven strikt beschermd moeten blijven en 72% vindt dat wolven “het recht hebben om te bestaan en met mensen samen te leven”.²⁰⁾

De conclusie is ongemakkelijk: wanneer het gaat om de wolf, volgt de Europese politiek eerder de jacht- en landbouwlobby dan de eigen burgers of de wetenschappelijke adviezen.

De rode draad

Zet je Duitsland, Schotland, Frankrijk en het EU-niveau naast elkaar, dan ontstaat een consistent patroon:

- In plattelandsgebieden, dus niet alleen in steden, groeit de steun voor strengere jachtregels en bescherming van wilde dieren. Dat tonen zowel het “Hunting Survey Report” (Eurogroup for Animals, 2024) als de peilingen over wolven en grote carnivoren.
- In Frankrijk is voor het eerst een meerderheid, óók op het platteland, tegen jacht in het algemeen en ziet 89% van de mensen jacht als een veiligheidsprobleem.
- In Schotland tonen Revive, League Against Cruel Sports en NatureScot aan dat intensieve jachtmodellen ecologisch schadelijk en economisch discutabel zijn, terwijl rewilding en natuurtoerisme levensvatbare alternatieven zijn.

En tegelijkertijd

- worden in Brussel en Straatsburg jacht- en wolvenbesluiten genomen die vooral tegemoetkomen aan landbouw- en jachtbelangen;
- zetten jachtorganisaties hun eigen, gunstiger geformuleerde peilingen in (zoals de door FACE bestelde YouGov-survey over “trophy hunting”) om het beeld te schetsen dat een meerderheid jacht accepteert.

Conclusie: de publieke opinie kantelt maar wie aan de knoppen zit, is nog lang niet meegekanteld.

Een grote verantwoordelijkheid

De recente uitspraak over wolf Javier in Voorthuizen is niet alleen een lokale overwinning. Het toont aan dat er Nederlandse rechters zijn die kritisch kijken naar de rechtvaardiging van afschot, de staat van instandhouding en het gebruik van alternatieven. De Faunabescherming heeft in de afgelopen jaren meerdere keren via de rechter jacht- of afschotbesluiten laten schorsen of vernietigen en wijst daarbij nadrukkelijk op dezelfde Europese richtlijnen en internationale verdragen, die in Frankrijk en in Duitsland en bij de Bern-conventie een rol spelen.²¹⁾

Nederland ligt bovendien op de route van miljoenen trekvogels. Soorten, die in Frankrijk of Italië onder druk staan of illegaal worden geschoten, maken gebruik van onze wetlands, Wadden en polders, om te rusten en te foerageren. Europese rechtspraak over lijmvallen in Zuid-Frankrijk of “traditionele” vangstmethoden in andere landen, heeft dus direct betekenis voor de bescherming van vogels in onze eigen duinen en uiterwaarden.²²⁾

Voor donateurs van De Faunabescherming betekent dit concreet:

- Onze rechtszaken zijn onderdeel van een Europees front
- Overwinningen zijn nooit definitief, zie bijvoorbeeld het wolven-dossier in Europa
- Zonder maatschappelijke steun hebben dieren geen stem in de

arena waar lobby's, traditie en politiek elkaar treffen

Tot slot: na het schot begint het echte werk

Wie alleen naar de koppen kijkt, kan denken dat de strijd tegen jacht verloren is: wolfbescherming afgezwakt, landgoederen nog altijd in handen van een kleine elite en jachtlobby's, die schermen met “grote steun in de samenleving”.

Maar de onderliggende cijfers vertellen een ander verhaal:

De steun van onze donateurs blijft hard nodig

- Steeds meer Europeanen, óók op het platteland, willen minder jacht, strengere regels en dier-vriendelijker beheer
- De hoogste rechters in EU-lidstaten grijpen vaker in tegen “traditionele” jachtmethoden, die strijdig zijn met de Vogel- en Habitatrichtlijn
- Alternatieve modellen van rewilding in Schot-land tot wolvenpreventie in Nederland laten zien dat samenleven met wilde dieren mogelijk is, mits de politiek durft te kiezen

Tegenover die ontwikkeling staat een jacht- en landbouwlobby, die over veel middelen, toegang en invloed beschikt, en die niet aarzelt om we-tenschap en opinie te framen in haar voordeel. En precies daar ligt de reden dat organisaties als De Faunabescherming hard nodig blijven. Zij brengen de wet naar de rechtszaal, de feiten naar de media en de stem van dieren naar tafels, waar ze anders niet gehoord zouden worden. Na elk schot blijft één vraag over: wie spreekt er voor het belang van de dieren? Dankzij de steun van onze donateurs kan De Faunabescherming dat blijven doen: in Nederland én desnoods tot aan het Europese Hof.

Bronnen

- 1) <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Gelderland/Nieuws/Paginas/Wolf-Voorthuizen-mag-niet-worden-afgeschoten.aspx>
- 1) <https://nos.nl/l/2584912>
- 1) <https://faunabescherming.nl/rechter-verbiedt-afschot-wolf-javier-in-voort-huizen/>
- 2) <https://www.face.eu/2024/01/new-survey-sheds-light-on-european-acceptance-of-so-called-trophy-hunting/>
- 2) <https://www.face.eu/wp-content/uploads/2024/01/Public-Attitude-Towards-Trophy-Hunting-Report-EN.pptx.pdf>
- 2) <https://www.biggame.org/majority-of-europeans-approve-of-international-hunting/>
- 3) <https://www.eurogroupforanimals.org/news/survey-tougher-regulation-hunting-demanded-rural-communities>
- 3) <https://www.eurogroupforanimals.org/library/survey-attitudes-towards-large-carnivores>
- 4) <https://www.eurogroupforanimals.org/news/survey-tougher-regulation-hunting-demanded-rural-communities>
- 4) <https://www.brusselstimes.com/822287/majority-of-rural-inhabitants-in-the-eu-want-stricter-protection-of-bears-lynxes-and-wolves>
- 5) https://www.eurogroupforanimals.org/files/eurogroupforanimals/2023-11/20231129_Survey%20Report%20Large%20carnivores.pdf
- 5) <https://www.tierschutzbund.de/en/about-us/news/press/notification-survey-rural-population-in-favor-of-wolf-protection/>
- 5) <https://www.eurogroupforanimals.org/news/survey-wolves-should-be-strictly-protected-majority-rural-inhabitants-say>
- 6) <https://eeb.org/europe-weakens-wolf-protection-in-major-blow-to-science-and-biodiversity/>
- 6) <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/09/26/bern-convention-eu-will-propose-changing-the-conservation-status-of-wolves/>
- 6) <https://eeb.org/nature-under-attack-bern-convention-weakens-wolf-protection/>
- 6) https://environment.ec.europa.eu/document/download/a01988e1-3be9-427b-ac48-281964590da0_en?filename=Council+Decision+-+wild-life+and+natural+habitats.pdf
- 6) <https://www.reuters.com/world/europe/wolves-lose-strictly-protected-status-europe-2024-12-03/>

- 6) <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/04/16/habitats-directive-council-agrees-on-the-targeted-proposal-to-change-the-protection-status-of-the-wolf/>
- 7) <https://revive.scot/wp-content/uploads/REVIVE-manifesto-2021.pdf>
- 7) <https://revive.scot/wp-content/uploads/ReviveReport.pdf>
- 7) <https://www.thecanary.co/discovery/analysis-discovery/2018/11/11/a-new-coalition-hopes-to-bring-life-back-to-scotlands-dead-burned-and-barren-grouse-moors/>
- 8) <https://sourcenews.scot/max-wiszniewski-now-we-know-the-true-extent-of-mass-animal-killings-on-grouse-moors/>
- 9) <https://www.ft.com/content/2eab9ace-99db-498c-bd6b-2526d7dd9c8d>
- 10) <https://raptorpersecutionuk.org/2025/10/13/grouse-moors-scotlands-land-crisis-in-plain-sight-by-max-wiszniewski-featured-in-the-herald/>
- 10) <https://www.ft.com/content/2eab9ace-99db-498c-bd6b-2526d7dd9c8d>
- 11) <https://revive.scot/wp-content/uploads/ReviveReport.pdf>
- 11) <https://www.face.eu/wp-content/uploads/2024/01/Public-Attitude-Towards-Trophy-Hunting-Report-EN.pptx.pdf>
- 11) <https://www.legifrance.gouv.fr/ceta/id/CETATEXT000043714076>
- 11) <https://www.ft.com/content/2eab9ace-99db-498c-bd6b-2526d7dd9c8d>
- 12) <https://www.conseil-etat.fr/fr/arianeweb/CE/decision/2021-06-28/434365>
- 12) <https://www.conseil-etat.fr/publications-colloques/rapports-d-activite/bilan-d-activite-2021/faire-respecter-le-droit-europeen-sur-la-chasse>
- 12) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/ALL/?uri=CELEX%3A62019CJ0900>
- 12) <https://one-voice.fr/news/chasse-a-la-glu-le-conseil-detat-a-tranche-victoire-pour-les-oiseaux/>
- 13) <https://transitions.landot-avocats.net/2024/05/07/canardage-juridique-final-pour-de-vrai-de-certaines-chasses-traditionnelles-doiseaux-cas-de-lalouette-que-desormais-nul-ne-plumera/>
- 14) <https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2023-10/Ipsos%20One%20Voice%20-%20Les%20Fran%3Aais%20et%20la%20chasse%20Vague%204%20-%202023%20v2.pdf>
- 14) <https://www.ipsos.com/fr-fr/pour-89-des-francais-la-chasse-est-percue-comme-posant-des-problemes-de-securite-pour-les>
- 14) <https://one-voice.fr/news/sondage-ipsos-pour-one-voice-2023-les-francais-et-la-chasse-le-fosse-se-creuse/>
- 15) <https://chasseseternelles.com/chasse-la-reconquete-de-lopinion-a-comment-ce/>
- 15) <https://www.facebook.com/FACEforHunters/posts/-survey-reveals-broad-public-support-for-international-hunting-across-europehttp://1131321925689025/>
- 15) <https://www.face.eu/2024/01/new-survey-sheds-light-on-european-acceptance-of-so-called-trophy-hunting/>
- 15) <https://www.face.eu/wp-content/uploads/2024/01/Public-Attitude-Towards-Trophy-Hunting-Report-EN.pptx.pdf>
- 16) https://environment.ec.europa.eu/document/download/a01988e1-3be9-427b-ac48-281964590da0_en?filename=Council+Decision+-+wild-life+and+natural+habitats.pdf
- 17) <https://www.eurogroupforanimals.org/news/european-commission-proposes-downgrade-protection-status-wolves-against-scientific-evidence>
- 17) <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/eu-proposition-protection-of-the-wolf-faq>
- 17) https://environment.ec.europa.eu/document/download/a01988e1-3be9-427b-ac48-281964590da0_en?filename=Council+Decision+-+wild-life+and+natural+habitats.pdf
- 17) <https://www.lto.nl/wp-content/uploads/2024/09/13530999000-Copy-0-Short-cut.pdf>
- 18) <https://eeb.org/europe-weakens-wolf-protection-in-major-blow-to-science-and-biodiversity/>
- 18) <https://eeb.org/nature-under-attack-bern-convention-weakens-wolf-protection/>
- 18) <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/09/26/bern-convention-eu-will-propose-changing-the-conservation-status-of-wolves/>
- 18) <https://spp.gr/news/press-releases/nature-is-under-attack-the-protection-of-wolves-is-being-downgraded-in-the-bern-convention/>
- 19) <https://apnews.com/article/wolves-eu-conservation-hunting-3e0b269e-283facd6c292b94985484f1a>
- 19) <https://eeb.org/europe-turns-its-back-on-wolves-and-on-science/>
- 19) <https://eeb.org/eu-sets-to-weakens-wolf-protection-ngos-warn-of-wider-threats-to-nature/>
- 19) <https://www.theguardian.com/environment/2025/jan/01/sweden-wolf-hunt-halve-population-endangered-animal>
- 20) <https://www.eurogroupforanimals.org/news/european-commission-proposes-downgrade-protection-status-wolves-against-scientific-evidence>
- 20) https://www.eurogroupforanimals.org/files/eurogroupforanimals/2023-11/20231129_Survey%20Report%20Large%20carnivores.pdf
- 20) <https://www.eurogroupforanimals.org/news/survey-wolves-should-be-strictly-protected-majority-rural-inhabitants-say>
- 20) <https://www.eurogroupforanimals.org/news/survey-tougher-regulation-hunting-demanded-rural-communities>
- 21) <https://faunabescherming.nl/activiteiten/rechtszaken/>
- 21) <https://faunabescherming.nl/category/juridische-zaken/>
- 21) <https://faunabescherming.nl/author/webmaster/>
- 21) <https://faunabescherming.nl/nieuws/>
- 22) <https://life-ip-deltanatuur.nl/news/view/79c1c5d5-74f8-4441-a5ea-5e8d-f67129c6/de-oost-atlantische-vliegroute-een-ongelooflijke-reis>